

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΚΩΝΣΤ. Μ. ΩΡΟΛΟΓΑΣ

[Ο ΣΑΜΙΟΣ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ]

ΕΝ τῷ Ἡμερολογίῳ τοῦ 1894 καταχωρίσαντες ἐκτενῆ βιογραφικὴν καὶ ἱστορικὴν μελέτην περὶ τοῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποβιώσαντος ἐν Σάμῳ ὀπλαρχηγοῦ Κωνσταντίνου Μ. Ὁρολογᾶ δὲν ἠδυνήθημεν τότε νὰ παραθέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός. Τυχόντες ἤδη τῆς εὐκαιρίας ταύτης χαιρομεν ὅτι διασώζομεν τῆς λήθης τὴν ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν ἑνὸς τῶν καλλιτέρων τέκνων τῆς εὐάνδρου νήσου, μετὴν ἱστορίαν τῆς ὁποίας, ἀφ' οὗ ἀνεκηρύχθη αὐτῇ εἰς αὐτόνομον ἡγεμονίαν, συνδέεται ὁ περιπετειώδης καὶ πολυκύμαντος βίος του.

Ὁ Κωνσταντῖνος Ὁρολογᾶς ἐγεννήθη ἐν Μαραθοκάμπῳ τῷ 1818. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μανουὴλ Ὁρολογᾶς ἐχρημάτισεν ὑπασπιστὴς παρὰ τῷ μεγάλῳ πολιτῇ τῆς Σάμου Λυκούργῳ Λογοθέτῃ, ἡ δὲ μήτηρ του Αἰκατερίνη εἶχε τό γένος ἐκ τῆς ἡρωϊκῆς οἰκο-

γενείας τοῦ Καπετὰν Σταμάτη Γεωργιάδου. Τυχὼν στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, οἷα ἐχαρακτήριζε τοὺς φιλοπάτρδας ἄνδρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, παρ' οἷς τὴν ἔλλειψιν συστηματικῆς παιδείας ἀνεπλήρου ἔμφυτος ὀξύνοια, εἰλικρίνεια αἰσθήματος, πρὸ παντὸς δὲ ἀγάπη καὶ πίστις πρὸς τὴν πατρίδα, πεπροικισμένος δ' ἀπὸ φύσεως διὰ πνεύματος παρατηρητικοῦ καὶ δραστήριου, συνετέλεσεν οὐ μικρὸν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν καὶ παγίωσιν τῶν ἐν Σάμῳ πολιτικῶν πραγμάτων.

Μέχρι τοῦ 1854 διετέλεσε γραμματεὺς τοῦ Τοποτηρητοῦ, ὁπότε ἔνεκεν τῶν πολλαπλῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἡ Ἑλληνικῆ Κυβερνήσις τῷ ἀπένειμε τὸν ἀργυροῦν Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος.

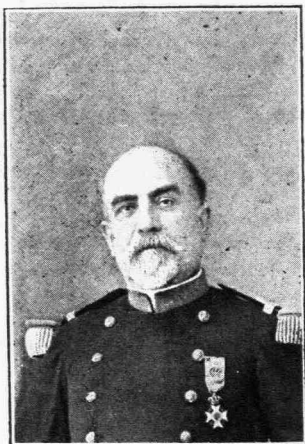
Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Ἰωάννου Γκίκα ἐγένετο Ἐφέτης εἶτα δέ, διαλυθέντος τοῦ Ἐφετείου, διωρίσθη πρωτοδίκης. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ ληστοπειρατεία ἐλυμαίνετο τὸ Αἰγαῖον καὶ τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁ Γκίκας ἀνέθηκε τὴν καταπολέμησιν αὐτῆς εἰς τὸν Ὄρολογᾶν, ὅστις δι' ἀνευδότου ἀποτελεσματικῆς καταδιώξεως τὰ μάλιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξόντωσιν αὐτῆς, ἐφ' ᾧ καὶ διωρίσθη ὀριστικὸς ὄπλαρχηγὸς τῆς Ἠγεμονίας. τιμηθεὶς καὶ δι' αὐτοκρατορικοῦ παρασήμου Μετζητιῆ Ε' τάξεως.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ ὄπλαρχηγοῦ ἐξηκολούθει φέρων καὶ ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Μιλτιάδου Ἀριστάρχου, τοῦ διαδεχθέντος τὸν παραιτηθέντα Γκίκαν τῷ 1857, μεγάλας παρέχων ὑπηρεσίας εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν τῆς νήσου, οὐκ ὀλίγων δὲ τιμητικῶν ἐνδείξεων ἀξιούμενος παρά τε τῆς ἡγεμονικῆς καὶ τῆς Κυριαρχοῦ Κυβερνήσεως.

Ἄλλὰ τῷ 1866, ἀπελθόντος τοῦ Ἀριστάρχου, καὶ πολλῶν ἀκανθῶδων πολιτικῶν ζητημάτων ἀναφυέντων ἐπὶ τοῦ διαδόχου του, δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὰς ῥαδιουργίας καὶ τὰς καταδιώσεις τῆς παραφόρου πολιτικῆς, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἦν ἡ ἐν πολεμικῷ σκάφει κάθειρξις του ἐπὶ ἐπτάμηνον καὶ ἡ εἰς Βηρυττὸν ἐξορία του, ἐξ ἧς, μετὰ διητῆ πικρὸν αὐτόθι βίον, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίαν.

Καὶ ἐπὶ τῶν μετέπειτα Ἠγεμόνων ὑπηρέτησε τὴν πατρίδα ἐν διαφόροις ὑπουργήμασι καὶ πλειστάκις ἐξελέγη πληρεξούσιος ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του, ἐκπληρώσας πάντοτε τὸ καθήκον μετὰ θάρρους καὶ παρρησίας.

Ἀπέθανε τὸν Ἰούνιον τοῦ 1893, κηδευθεὶς ἐν Σάμῳ δημοτελέστατα, καταλιπὼν δὲ ὄνομα ἀξιόζηλον καὶ μνήμην συμπαθῆ καὶ ἀνεξίτηλον ἐν τῇ ἀγάπῃ τῶν συμπολιτῶν του.

ΜΑΡΚΟΣ ΒΟΤΣΑΡΗΣ

ἀείμνηστος Μάρκος Βότσαρης, ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἱστορικοῦ οἴκου, ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1840. Νεώτατος ἐτι, ἅμα τῇ κατατάξει του εἰς τὸ Βασ. Ναυτικόν, ἀπῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του διατρέψας ἐπὶ τετραετίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ. Ὑπηρετήσεν ὡς ἐπιστολάρχης τοῦ Ἠνωμένου Στόλου διὰ τὰς ἀσκήσεις, ἔλαβε πολλὰς ἀποστολάς εἰς Εὐρώπην διὰ προμηθείας ὑλικοῦ, τελευταῖον δὲ εἶχεν ἀποσταλῆ ὅπως ἐπιτηρήσῃ τὴν κατασκευὴν τοῦ θωρηκτοῦ "Υδρα, ἔνθα εἶχε τοποθετηθῆ καὶ ὡς Κυβερνήτης. Ἐν Εὐρώπῃ διατρέθων διεξήγαγεν αἰσίως πολλὰς ὑποθέσεις ἀναθεθείσας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Ἐτιμήθη διὰ πολλῶν ξένων παρασῆμων καὶ διὰ τοῦ παρασῆμου ἀνδρείας, ἅτε παρασταθεὶς μετὰ τοῦ πληρώματος τῆς "Υδρας καὶ παρασχὼν σπουδαίας βοήθειας κατὰ τινὰ πυρκαϊᾶν ἐκραγεῖ-

σαν ἐν τῷ Γαλλικῷ Ναυστάθμῳ. Ἐγρημάτισεν ὕπαρχος τῆς Μπουμπουλίνας, οὐχὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης, ἀλλ' ἐκείνης ἣτις κατεποντίσθη ἐν τῷ λιμένι τῆς Λιθερπούλ ἐνεκεν τῆς διαρρήξεως ἐνὸς τῶν ἀτμολεβήτων κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1867. Κατὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην ἡμέραν διὰ τῆς παραδειγματικῆς ψυχραιμίας καὶ τῆς μοναδικῆς ἐτοιμότητος, ἣν ἐπέδειξατο, ἔσωσε τὴν ζωὴν τῶν συναδέλφων του ἀπὸ βεβαίου κινδύνου, ἐκ τῆς καταπτώσεως τοῦ πρυμναίου ἰστοῦ. Προσέτι δέ, παθόντος τοῦ Κυβερνήτου καὶ καταστάντος ἀγρήστου, δὲν ἔσπευσε νὰ σωθῆ μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων του διὰ τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον σταλείσης λέμβου τῆς ἐν τῷ ἰδίῳ λιμένι συνορμούσης Ἀμφιτρίτης, ἀλλὰ παρέμεινε μέχρι τέλους προσπαθῶν, ἐπὶ προφανεῖ κινδύνῳ τῆς ἰδίας ζωῆς, νὰ σῆσῃ τὸν φανὸν τοῦ θαλάμου τῶν ἀξιωματικῶν, ὅπως μὴ τυχὸν ἀνεφλέγετο ἐξ αὐτοῦ ἡ πυριταποθήκη, καὶ ἀπῆλθε τελευταῖος καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν τὸ σκάφος κατεποντίζετο. Τὴν γενναίαν ταύτην πρᾶξιν τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, ὅστις οὕτω ἐτίμησε τὸ Ἑλλήν. Ναυτικόν, εἶχον ἐξάρει αἱ ἀγγλικάι ἐφημερίδες μετὰ θαυμασμοῦ εἰλικρινοῦς. — Διωρίσθη πρῶτος ἀρχηγὸς τῆς θωρηκτικῆς Μοίρας καὶ κατέληξε τὸ στάδιόν του ὡς ἀρχηγὸς τῆς Προπαιδευτικῆς ἐν Πόρῳ Μοίρας. Κατὰ τὴν κρητικὴν ἐπανάστασιν διαφλεγόμενος ἐξ ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ πρὸς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, ἐζήτησε παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ κυβερνήσῃ ἀμισθεὶ πλοῖον πρὸς μεταφορὰν πολεμεφοδίων, ζωοτροφιῶν καὶ ἐθελοντῶν. Ἄλλ' ἀποποιηθείσης τῆς Ἀτμοπλ. Ἐταιρίας, καθόσον οἱ πλοίαρχοι αὐτῆς ἐξετέλουν μετ' ἀφοσιώσεως πράγματι τοὺς ἐπικινδύνους τούτους πλόας, μετέβη εἰς τὴν ἀγωνιζομένην νῆσον ὡς ἐθελοντῆς μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν του, ἐνέπνευσε δὲ διὰ τοῦ θάρρους καὶ τῆς καρτεροψυχίας αὐτοῦ τοσοῦτον σεβασμόν, ὥστε ἐκηρύχθη ἀρχηγὸς τριακοσίων ἐθελοντῶν, μεθ' ὧν ἔλαβε μέρος εἰς πολλὰς μάχας, διατρέξας τὴν Κρήτην μέχρι Λασιθίου, ἔνθα καὶ ἐπληρώθη.

Ἀπέθανεν ἐν Πόρῳ τὴν 16 Ἀπριλίου 1895.